ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 22.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, *18-го Марта.* — 1847 — *Wilno.* WTOREK, *18-go Marca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12-го Марта.

Высочайшими Грамотами, 28-го Января, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами: Ордена Бѣлаго Орла, Начальникъ Штаба Его Императорскаго Высочества, по Управленію Генералъ-Фельдцейхмейстера, Генералъ-Лейтенантъ Князь *Долгоруковъ 2-й*; Ордена Св. Владиміра 2-й степени, Генералъ-Лейтенанты: состоящій при Его Императорскомъ Высочествѣ Генералъ-Фельдцейхмейстерѣ, *Бибиковъ 1-й*, Начальникъ Штаба Главнокомандующаго Гвардейскимъ и Гренадерскимъ Корпусами, *Витовтовъ*, и Начальникъ Артиллерійскаго Отдѣленія Военно-Ученаго Комитета, *Зварковскій*; — Ордена Св. Анны 1-й степени, Начальникъ Сибирскаго Артиллерійскаго Округа, Генералъ-Маіоръ *Цебриковъ*, и Ордена Св. Станислава 1-й степени, состоящій при Его Императорскомъ Высочествѣ Генералъ-Фельдцейхмейстерѣ, Артиллеріи Генералъ-Маіоръ Князь *Голицынъ 3-й*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 26-го Февраля, Членъ Государственнаго Совѣта, Шефъ Сумскаго Гусарскаго Полка, Генералъ-Адъютантъ, Генералъ отъ Кавалеріи Графъ *фонъ-деръ-Паленъ*, назначенъ Генералъ-Инспекторомъ всей Кавалеріи и Шефомъ Кирасирскаго Военнаго Ордена Полка, съ оставленіемъ въ прежнихъ званіяхъ и должности.

— Товарищъ Министра Юстиціи, Тайный Совѣтникъ *Шереметевъ*, Всемилостивѣйше уволенъ отъ сей должности, и повелѣно быть ему Членомъ Коммиссіи Прошеній.

— Высочайшимъ Приказомъ, 25 Февраля, по случаю кончины Генералъ-Инспектора всей Кавалеріи, Генералъ-Адъютанта, Генерала отъ Кавалеріи Князя *Васильчикова*, Гусарскому имени его полку именоваться, по прежнему, Ахтырскимъ Гусарскимъ полкомъ.

— Государь Императоръ, по удостоенію Комитета Гг. Министровъ, согласно ходатайству Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, въ 10 день минувшаго Декабря, Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать денежныя награжденія: Надворнымъ Совѣтникамъ Старшимъ Учителямъ: Виленскаго Дворянскаго Института Михаилу *Шевалье*, и Кейданскаго Уѣзднаго Дворянскаго Училища Николаю *Обуху*; Коллежскимъ Ассесорамъ: Старшему Учителю Минской Гимназіи Александру *Богоявленскому*, и Исправляющему должность Смотрителя 4-хъ класснаго Отдѣленія Гродненской Гимназіи Младшему Учителю Константину *Голѣевскому*; Коллежскимъ Секретарямъ: Смотрителю Приходскихъ

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 12-go Marca.

Przez Najwyższe Dyplomata, 28-go Stycznia, Najłaskawiéj mianowani zostali Kawalerami: Orderu Orła Białego, Naczelnik Sztabu Jego Cesarskiej Wysokości w wydziale Zarządu Jenerał Feldcejgmistrza, Jenerał-Porucznik Xiążę *Dolgorukow* 2;— Orderu Św. Włodzimierza 2-éj klassy, Jenerał-Porucznicy: zostający przy Jego Cesarskiej Wysokości Jenerał Feldcejgmistrzu, *Bibikow* 1, Naczelnik Sztabu Głównodowodzącego Korpusami Gwardyi i Grenadyerów, *Witowtow*, i Naczelnik Oddziału Artylleryjskiego Komitetu Wojskowo-Naukowego, *Zwarkowski*; Orderu Św. Anny klassy 1, Naczelnik Sybirskiego Okręgu Artylleryjskiego, Jenerał-Major *Cebrikow*, i Orderu Św. Stanisława 1-éj klassy, zostający przy Jego Cesarskiej Wysokości Jenerał Feldcejgmistrzu, Jenerał-Major Artylleryi Xiążę *Golicyn* 3.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 26 Lutego, Członek Rady Państwa, Szef Sumskiego Półku Huzarów, Jenerał Adjutant, Jenerał Jazdy Hrabia *von der Pahlen*, mianowany Jenerał-Inspektorem całéj Jazdy i Szefem Kirasyerskiego Półku Wojskowego Orderu, z zachowaniem dotychczasowych stopni i obowiązków.

— Towarzysz Ministra Sprawiedliwości, Radzca Tajny *Szeremetiew*, Najłaskawiéj uwolniony od tego obowiązku, i rozkazano mu być Członkiem Komissyi do przyjmowania prośb.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, z powodu śmierci Jenerał-Inspektora całéj Jazdy, Jenerał-Adjutanta, Jenerała Jazdy Xięcia *Wasilczykowa*, Półk Huzarów, mianujący się jego imieniem, ma nazywać się jak uprzednio, Achtyrskim Półkiem Huzarów.

— Jego Cesarska Mość, w skutek uznania Komitetu PP. Ministrów, stosownie do przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, w dniu 10-m zeszłego Grudnia Najłaskawiéj raczył udarować pieniężnemi nagrodami: Radzców Dworu: Starszych Nauczycieli: Wileńskiego Dworzańskiego Instytutu, Michała *Chevalier*, i Kiejdańskiéj Szkoły Powiatowéj, Mikołaja *Obucha*; Kollegialnych Assesorów: Starszego Nauczyciela Gimnazyum Mińskiego, Alexandra *Bohojawleńskiego*, i Sprawującego obowiązek Dozorcy Oddziału Grodzieńskiego Gimnazyum o 4-ch klassach, Młodszego Nauczyciela, Konstantego *Golejewskiego*; Kollegialnych Sekretarzy: Dozorcę Szkół Parafialnych Mińskiéj Gubernii, Onufrego *Arcimowicza*, i Nauczyciela

Училищъ Минской Губерніи Онуфрію *Арцимовичу*, и Учителю Рисованія Ковенской Гимназіи Адольфу *Ревкевичу*; Губернскимъ Секретарямъ: Письмоводителю Гродненской Гимназіи Клементію *Завадзскому*, и Писцу той же Гимназіи Ѳомѣ *Мацѣевичу*; Чиновникамъ для письм.: Канцеляріи Попечителя Бѣлорусскаго Учебнаго Округа Коллежскому Регистратору *Минкевичу* и Виленской Дирекціи Училищъ Александру *Мурашкѣ*; Учителямъ Приходскихъ Училищъ: Виленскаго Остробрамскаго Петру *Рачкевичу*; Ошмянскаго—Осипу *Новику*, и Минскаго Ивану *Жуку*.

Въ минувшемъ Ноябрѣ мѣсячѣ случилось въ Архангельскѣ рѣдкое въ естественномъ отношеніи событіе. Жена рядоваго военнослужителя Вѣдомства Путей Сообщенія Прасковья Пименова, въ продолженіе пяти дней, родила четырехъ младенцовъ, двухъ мужескаго и двухъ женскаго пола. Нѣкоторые благотворители узнавъ о семъ необыкновенномъ событіи, тотчасъ сдѣлали значительныя въ пользу Пименовой приношенія и дали ей способъ нанять для двухъ младенцевъ особую кормилицу. Когда же о происшествіи этомъ доведено было до Высочайшаго свѣдѣнія, то Его Императорское Величество Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать Пименовой 400 р. асс., которыми улучшено содержаніе этого рѣдкаго семейства. До сихъ поръ, какъ родильница Пименова, такъ и четверто младенцевъ, совершенно здоровы.

— Въ Иркутской Губерніи, Нерчинскаго Округа, въ Тагауровской волости, жена поселенца Марина Ключева, отъ роду 22-хъ лѣтъ, родила, 23-го Октября, урода, не имѣющаго вовсе человѣческаго образа, а принадлежащаго скорѣе къ лошадьной породѣ, какъ то: съ лошадиною головою, передними и задними ногами, небольшимъ хвостомъ, необыкновенно большими глазами и девятнадцатью ребрами на каждомъ боку.

Варшава.

Помощникъ Главнаго Директора Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Очкинъ*, Всемилостивѣйше увольняется, согласно прошенію его, по разстроенному здоровью, вовсе отъ службы.

Для достиженія пользы, ожидаемой отъ установленнаго Высочайшимъ Указомъ 30 Марта (11 Апрѣля) 1817 года Мануфактурнаго Совѣта, и примѣняя оный къ существеннымъ потребностямъ края, Совѣтъ Управленія Царства, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ: Статья 1. При Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ имѣетъ быть учрежденъ Мануфактурный Совѣтъ. Ст. 2. Совѣтъ этотъ будетъ состоять изъ 12 членовъ, подъ предсѣдательствомъ Директора Отдѣленія Промышленности и Художествъ. Въ члены будутъ избираться извѣстнѣйшіе земскіе владѣльцы, отличающіеся усовершенствованіемъ хозяйства и земледѣльческими промыслами, учредители фабрикъ и купцы проживающіе какъ въ Варшавѣ, такъ и внутри края и пріѣзжающіе въ Варшаву, по дѣламъ хозяйственнымъ, промышленности и торговли. Ст. 3. Избраніе лицъ въ составъ Совѣта зависитъ отъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, и утверждается Совѣтомъ Управленія. Ст. 4. Све хъ членовъ, присутствующихъ по должности, какъ то Начальника Секціи Промышленности, Директора Института Сельскаго Хозяйства и Коммисара Фабрикъ, засѣдать будутъ въ Совѣтѣ члены почетные, приглашаемые самою Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ числѣ, непревышающемъ половины обыкновенныхъ членовъ. Ст. 5. Цѣль установленія Мануфактурнаго Совѣта состоитъ въ содѣйствіи, подъ руководствомъ подлежащей власти, развитію и усовершенствованію разныхъ отраслей сельской и мануфактурной промышленности, а также и торговли. По сему въ кругъ его занятій входитъ: а) указаніе Правительству препятствій, которыя оставливаютъ ходъ вышесказанныхъ отраслей промышленности и торговли вообще; б) подаваніе средствъ къ отвращенію этихъ препятствій; в) указаніе мѣръ, могущихъ

Rysunku Gimnazyum Kowieńskiego, Adolfa *Rewkiewicza*; Gubernialnych Sekretarzy: Sekretarza Gimnazyum Grodzieńskiego, Klemensa *Zaw dzk go*, i Kancelarzystę tegoż Gimnazyum, Tomasza *Maciejewicza*; Urzędników do pisania: Kancellaryi Kuratora Białoruskiego Naukowego Okręgu Kollegialnego Rejestratora *Minkiewicza*, i Wileńskiéj Dyrekcyi Szkół Alexandra *Muraszkę*; oraz Nauczycieli Szkół Parafialnych: Wileńskiéj Ostrobramskiéj Piotra *R czkiewicza*, Oszmiańskiéj Józefa *Nawika*, i Mińskiéj Jana *Żuka*.

W Listopadzie r. z wydarzył się w Archangielsku rzadki pod względem fizyologicznym wypadek. Żona żołnierza Wydziału Dróg Kommunikacyi, Praskowija *Pimenowa*, w przeciągu dni pięciu, wydała na świat czworo dzieci: dwoje płci męzkiéj i tyleż żeńskiéj. Niektórzy dobroczyńcy, dowiedziawszy się o tém niezwykłem zdarzeniu, złożyli natychmiast dla Pimenowéj znaczne składki, i podali jéj możność przyjęcia dla dwójga dzieci osobnéj mamki. Skoro zaś o tym wypadku doniesiono do wiadomości Najwyższéj, Jego Cesarska Mość Najmiłościwiéj udarować raczył Pimenowę summą 400 rub. assyg., przez co polepszoném zostało utrzymanie téj rzadkiéj rodziny. Dotychczas, tak matka, jako i czworo niemowląt, zupełnie są zdrowe.

— W gubernii Irkuckiéj, okręgu Nerczyńskim, włości Tagaurowskiéj, żona osadnika Maryna *Kluczewa*, 22 lata wieku licząca, urodziła dnia 23-go Października r. z. potwór, zgoła niemający postaci ludzkiéj, ale raczéj należący do rodzaju końskiego, gdyż z końską głową, z przedniemi i tylnemi nogami, z niewielkim ogonem, nadzwyczaj wielkiemi oczyma i z 19-tu żebrami w każdym boku.

Warszawa.

N. Pan, w przychyleniu się do prośby Rzeczywistego Radzcy Stanu *Oczkina*, Pomocnika Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, uwolnić go raczył zupełnie od służby, dla słabości zdrowia.

W celu osiągnienia pożądanych korzyści z ustanowionéj Ukazem Najwyższym z dnia 30 Marca (11 Kwietnia) 1817 roku Rady handlowo rękodzielniczéj, tudzież zastosowania jéj do istotnych potrzeb kraju, Rada Administracyjna, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła i stanowi: Artykuł 1. Ma być zaprowadzona przy Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych Rada Przemysłowa. Art. 2. Rada ta, pod przewodnictwem Dyrektora Wydziału Przemysłu i Kunsztów, składać się będzie z 12-tu Członków, powołanych, z pomiędzy znakomitszych Właścicieli Ziemskich, zalecających się z ulepszonego gospodarstwa i przemysłu rolniczego, przedsiębierców fabryk i kupców, tak w Warszawie zamieszkałych, jak i prowincyonalnych, w interessach rolnictwa, przemysłu i handlu do Warszawy przybywających. Art. 3. Wybór osób do składu Rady wchodzących zależy od Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, za potwierdzeniem Rady Administracyjnéj. Art. 4. Oprócz członków zwyczajnych i zasiadających z urzędu, Naczelnika Sekcyi Przemysłu, Dyrektora Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Kommissarza fabryk, Rada Przemysłowa mieć będzie Członków przybranych, przez samą Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych powoływanych, w liczbie wyrównywającéj połowie Członków zwyczajnych. Art. 5. Celem ustanowienia Rady Przemysłowéj jest przyczynienie się, pod kierunkiem Władzy właściwéj, do rozwinięcia i udoskonalenia wszelkich gałęzi przemysłu rolniczego, fabrycznego i handlu; do zakresu przeto jéj zatrudnień należéć będzie: a) wskazywanie Rządowi przeszkód, wstrzymujących wzrost wyżéj wymienionego przemysłu i handlu w ogólności; b) podawanie środków do uchylenia tychże przeszkód; c) wskazywanie sposobów zdolnych dać zbawienny popęd przemysłowi rolniczemu, fabrycznemu i handlowi; d) udzielanie objaśnień, uwag i opinii, na wezwanie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych,

содѣйствовать къ полезному направленію сельской и мануфактурной промышленности и торговли; г) представленіе, по требованіямъ Правительственной Коммиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, объясненія по всѣмъ предметамъ, относящимся къ сельскому хозяйству, премышленности и торговли.

we wszelkich przedmiotach, rolnictwa, fabryk i handlu dotyczących.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 7 Марта.

Галицію постановлено раздѣлить на двѣ части, на восточную и западную. Главнымъ городомъ въ первой части будетъ Лембергъ, а въ другой Краковъ. Учрежденіемъ правительственныхъ мѣстъ въ Краковѣ, городъ сей пріобрѣтетъ новый источникъ благосостоянія. Будучи главнымъ городомъ, гдѣ сосредоточиваются военныя и гражданскія власти, а тѣмъ самымъ центромъ всѣхъ дѣлъ, а въ особенности дѣлъ промышлености, Краковъ получитъ новую значительность. Галиція выиграетъ въ этомъ раздѣленіи, потому что до сихъ поръ по дѣламъ надобно было иногда отправляться съ одного конца края на другой, а теперь неудобство это будетъ устранено, и мѣры, необходимыя для упроченія благосостоянія края, удобнѣе приводимы будутъ въ исполненіе.

— Здѣсь искренно помышляютъ объ уменьшеніи арміи, чтобы для казны доставить новыя сбереженія, и всѣ правительственныя средства обратить на распространеніе промышленности и усиленіе внутренняго благосостоянія. Для приведенія въ исполненіе сего уменьшенія арміи, имѣетъ быть назначена коммисія изъ военныхъ и гражданскихъ членовъ.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 7 marca.

Postanowiono ostatecznie, że Galicya podzielona będzie na dwie części, to jest: Wschodnią i Zachodnią. Piérwszéj stolicą będzie Lwów a drugiéj Kraków. Przez ustanowienie nowego siedliska rządu w Krakowie, miasto pomienione pozyska nowe źródła dobrego bytu. Będąc bowiem stolicą najwyższych władz cywilnych i wojskowych, a tym samym punktem zgromadzenia się wszelkich interessów, mianowicie zaś przemysłowéj ludności, nabierze nowéj świetności. Całe nawet Królestwo Galicyi zyska na tym podziele, bo dotychczas z jednego krańca na drugi musiano odnosić się z interessami. Temu stanowi rzeczy, niekorzystnemu dla kraju, zaradzono obecnie, gdyż środki, do polepszenia jego bytu za niezbędne uważane, będą mogły być sprężyściéj doprowadzone do skutku.

— Myślą tu szczérze o zmniejszeniu wojska, aby dla skarbu zyskać nowe oszczędności, a ku rozwinięciu przemysłu i pomyślności krajowéj zwrócić wszelkie rządowe środki. Dla uskutecznienia wspomnionéj redukcyi wojska, ma być wyznaczona osobna komissya z wojskowych i cywilnych członków złożona.

Франція.

Парижъ 9 Марта.

Г. Токвиль, который исключительно занимается алжирскими дѣлами, вчерашняго числа подалъ мнѣніе въ отдѣленіяхъ палаты депутатовъ противъ военно-пахатныхъ поселеній. Онъ полагалъ, что эти поселенія, будучи отдалены отъ частныхъ усадьбъ, не будутъ въ состояніи защищать ихъ отъ нападеній Арабовъ, и требуемыя на нихъ суммы будутъ напрасно издержаны. Г. Токвиль согласенъ въ томъ, что полки расположенные на долинѣ Шелифа защищаютъ селенія Метиджи, ибо могутъ быть употреблены на всякомъ пунктѣ гдѣ угрожаетъ опасность, а военно-пахатныя поселенія въ которыхъ будутъ находиться женщины, дѣти и скотъ, могли бы дѣйствовать только на извѣстномъ разстояніи. Мнѣніе Г. Токвиля раздѣляетъ большая часть палаты депутатовъ, ибо изъ 18 членовъ только трое поддерживали проектъ поселенія; Г. Дюфоръ доказывалъ даже, что опыты военныхъ поселеній совершенно не удались. Изъ Африки отправлено въ Тулонъ 500 человѣкъ солдатъ съ тѣмъ, чтобы они тамъ женились; привезено 500 женщинъ, коимъ назначено приданое; послѣ продолжительныхъ стараній о сочетаніи ихъ, вынуждены были женить ихъ по жребію и отправить въ Алжирію, но послѣ шести мѣсяцевъ эти женщины растративъ выданное имъ приданое, бѣжали отъ своихъ мужей съ другими солдатами.

— Въ палатѣ перовъ военный министръ представилъ проектъ закона, объ усиленіи жандармскихъ командъ и линейныхъ войскъ, а министръ публичныхъ зданій, по случаю отсутствія министра юстиціи, прочелъ проектъ объ учрежденіи капитула въ Сенъ-Дени или лучше о предоставленіи оному привилегій дарованныхъ Наполеономъ.

— Г. Гизо даетъ сегодня большой дипломатическій обѣдъ по случаю примиренія своего съ Г. Норменби, который съ своей стороны также пригласилъ министра на обѣдъ 16 Марта.

— Правительство церковной области, предположивъ ввести у себя систему, употребляемую во Франціи по постройкѣ дорогъ и мостовъ, обратилось къ Г. Гизо съ просьбою о доставленіи нужныхъ по сему предмету свѣдѣній. Г. Гизо съ готовностію исполнилъ это требованіе.

— Поэтъ Беранже получилъ приглашеніе—предложить себя въ кандидаты на вакантное мѣсто академика; но онъ по прежнему объявилъ, что не желаетъ поступить въ кандидаты. Маркизъ Монталамберъ предложитъ себя вмѣсто Г. Гиранди, въ кандидаты.

Francya.

Paryż, 9 marca.

P. Tocqueville, który się wyłącznie sprawami Algierskiemi zajmuje, oświadczył się wczoraj w biurach Izby Deputowanych, przeciw planowi obozów rolniczych. Sądzi bowiem, że osady pomienione, pozakładane daleko od folwarków obywatelskich, nie będą mogły osłonić ich od napadu Arabów, a zatém żądana na nie summa będzie napróżno wyrzuconą. Przypuszcza wprawdzie, że półki stojąc w dolinie Szelifu osłonią wsie Metydży, gdyż mogą być użyte w każdym punkcie, gdzie zagraża niebezpieczeństwo; ale obozy rolnicze, w których byłyby kobiety, dzieci i trzody, działałyby tylko w pewnym zakresie i ostaniałyby tylko niewielką przestrzeń. Zdanie P. Tocqueville podziela znaczna część Izby Deputowanych, bo z 18-tu członków kommissyi, tylko trzech było za tym systematem osiedlenia. P. Dufaure dowodził nawet, że próba kolonizacyi żołnierzy, wcale się nie powiodła. Posłano bowiem z Afryki do Tulonu 500 żołnierzy, aby się tam pożenili; sprowadzono 500 kobiet, którym dano posagi; atoli po długich, a nawet gorszących staraniach o połączenie tych par, musiano je pożenić losem i wysłano do Algieryi, ale po sześciu miesiącach, kobiety te spożywszy swoje pieniądze, zbiegły od mężów z innymi żołnierzami.

— W Izbie Parów Minister wojny złożył projekt do prawa, o pomnożenie żandarmeryi i wojska liniowego, a Minister budowli publicznych, zastępując Ministra sprawiedliwości, odczytał projekt o ustanowieniu kapituły w St. Denis, czyli raczéj o udzieleniu tejże przywilejów przez Napoleona już jéj przyznanych.

— P. Guizot daje dzisiaj wielki obiad dyplomatyczny; z powodu pojednania się z Margr. Normanby, który wywdzięczając się Ministrowi, zaprosił go także na obiad w d. 16 m marca.

— Rząd państwa kościelnego, zamyślając wprowadzić w krajach swoich systemat we Francyi przyjęty, co do budowy dróg i mostów, prosił P. Guizota o nadesłanie mu wszelkich do tego ściągających się wiadomości: co Minister spraw zagranicznych chętnie uskutecznił.

— Poeta Beranger, wezwany został, aby się podał na kandydata na opróżnione znowu miejsce pomiędzy 40 Akademikami; ale podobnie, jak dawniéj, oświadczył, że téj kandydatury nie przyjmie. Margrabia Montalembert wystąpi w miejsce P. Guirauda jako kandydat.

— О намѣреніи англійскаго правительства назначить, по случаю настоящаго бѣдствія, день общихъ молитвъ, въ *Jour. des Déb.* между прочимъ пишутъ слѣдующее: Мы уважаемъ этотъ религіозный, глубокій духъ англійской націи, и вѣрно этотъ день покаянія, строго соблюденъ будетъ многими милліонами народа. Въ одной изъ англійскихъ газетъ припоминаютъ при семъ случаѣ, что и при появленіи холеры назначенъ былъ день общаго покаянія, и что тогда слишкомъ 500,000 человѣкъ пр'общались въ лондонскихъ церквахъ. Впрочемъ надобно отдать справедливость англійскому правительству, что оно неограничивается предписаніемъ молиться, но вмѣстѣ говоритъ: *Ora et labora.*

— Въ Сентъ-Омерскомъ ассизномъ судѣ были судимы сорокъ человѣкъ за участіе въ безпокойствахъ, происшедшихъ близъ этого города по случаю дороговизны хлѣба: 14 были оправданы, остальные 26 приговорены къ тюремному заключенію отъ десяти мѣсяцевъ до семи лѣтъ. Третьяго дня былъ произнесенъ также приговоръ надъ подсудимыми изъ Бюзансе, гдѣ, какъ извѣстно, безпокойства подали поводъ къ убійствамъ: трое изъ нихъ, Біенвеню, Мишо и Веллюе приговорены къ смерти; четверо, Арруи, Брильянъ-Годо, Руэ-Безаръ и Биліо, къ каторжной работѣ на всю жизнь; остальные, за исключеніемъ Луи Безара, который оправданъ, къ каторжной работѣ на разные сроки, и къ тюремному заключенію.

— По распоряженію министра внутреннихъ дѣлъ, вновь устроенный лиро-драматическій театръ будетъ называться: „Театромъ народной оперы.“ Содержателемъ этого театра назначенъ Г. Адамъ; сверхъ того учреждена, для поддержанія онаго, компанія съ капиталомъ въ 2,000,000 фр.

— Съ 16 Ноября по 28 Февраля, городъ Парижъ издержалъ на билеты для полученія хлѣба 1,256,000 фр. Расходъ этотъ въ Мартѣ, по сдѣланному исчисленію, будетъ составлять 1,024,000 фр.

— По исчисленію *Journal des Débats*, недостатокъ государственныхъ доходовъ во Франціи, до конца 1848 года, составитъ 656 милліоновъ.

10 *Марта.*

Въ *Union Monarchique* пишутъ: „Король Французовъ хотѣлъ, чтобы Король Бельгійскій отправился немедленно въ Лондонъ, для возстановленія сердечнаго согласія между Франціею и Англіею; но происшедшія въ Брюггѣ смятенія воспрепятствовали этому, побудивъ Короля Леопольда возвратиться въ Брюссель. Кажется однако, что Король Леопольдъ получилъ изъ Англіи письма, въ коихъ отсовѣтовали ему принимать на себя посредничество по этому дѣлу.“

— Въ журналѣ *Presse*, въ обширной статьѣ, описывая примиреніе Г. Гизо съ лордомъ Норменби, утверждаютъ, что хотя наружное несогласіе уже устранено, но дѣйствительное, относительно испанскихъ бракосочетаній, прекратится только тогда, когда англійское правительство возметъ обратно свой протестъ противъ супружества герцога Монпансьерскаго.

— Изъ Лондона пишутъ, что Сенъ-Джемскій кабинетъ не обнаруживаетъ желанія войти вторично въ тѣсныя дружескія отношенія съ французскимъ правительствомъ.

— Графъ Валевскій отправился третьяго дня въ Тулонъ, откуда онъ, въ сопровожденіи чиновниковъ посольства, графа Брокара и Г. Дессо, немедленно отплыветъ въ Монтевидео.

— Маршалъ Бюжо, какъ слышно, намѣренъ къ 15 числу с. м. пріѣхать во Францію, дабы находиться при разсмотрѣніи бюджета для Алжиріи.

— Въ Сѣверномъ департаментѣ, торгующіе хлѣбомъ дали подписку, не покупать въ теченіи шести мѣсяцевъ никакого хлѣба, дабы чрезъ то понизить цѣны на оный.

— Въ нѣсколькихъ общинахъ Мертскаго департамента распространилась такая нужда, что въ Дабо цѣлыя семейства питаются только кровью убиваемаго скота.

— Приговоръ, произнесенный уже судомъ исправительной полиціи, по жалобѣ парижскаго архіепископа, на многихъ книгопродавцевъ, которые печатали молитвенники безъ его дозволенія, уничтоженъ теперь рѣшеніемъ парижскаго королевскаго суда, и книгопродавцы совершенно оправданы. Дѣло въ томъ, что архіепископъ заключилъ со многими книгопродавцами контрактъ, по которому предо-

— O zamiarze rządu angielskiego, nakazania przy teraźniejszéj niedoli dnia powszechnych modłów, *Journ. d. des Débats* mówi między innemi: „Poważamy ten religijny głęboki duch ludu angielskiego, i zapewne dzień ten pokuty obchodzony będzie przez wiele milionów ludzi. Jeden dziennik angielski przypomina przy téj okoliczności, że i przy wybuchnięciu cholery podobny powszechny dzień pokuty miał miejsce, i że w tym dniu przeszło 500,000 ludzi w kościołach Londynu przyjmowało Komunię Świętą. Zresztą oddać trzeba sprawiedliwość rządowi angielskiemu, że nie ogranicza się na zaleceniu modłów, ale także mówi: *Ora et labora*, (módl się i pracuj).

— W St. Omer, w tamecznym sądzie kryminalnym, osądzono 40 ludzi za udział w zaburzeniach, zaszłych niedaleko tego miasta, z powodu drożyzny zboża: 14 z nich uniewiniono, a pozostałych 26 skazano na zamknięcie w więzieniu od dziesięciu do siedmiu lat. Onegdaj ogłoszono także wyrok na uwięzionych z miasta Busançais, gdzie, jak wiadomo, niespokojności stały się powodem kilku zabójstw. Trzech z liczby winowajców, Bienvenu, Michaud i Vellue, skazani zostali na śmierć; czterech, Arrhui, Brillant-Godau, Roué-Bezord i Billiaut, do ciężkich robót na całe życie; reszta zaś, wyjąwszy Louis-Bezard, którego uniewiniono, do ciężkich robot na rozmaite termina i na zamknięcie w więzieniu.

— Według postanowienia Ministra spraw wewnętrznych, nowy teatr liryczno dramatyczny nosić będzie nazwę: „Teatru Opery narodowéj“. Przedsiębiercą tego teatru jest P. Adam, a na utrzymanie jego utworzyła się spółka, licząca 2,000,000 fr. kapitału.

— Od 16 go listopada do 28 lutego, miasto Paryż wydało na karty chlebowe 1,256,000 fr. Wydatek ten na miesiąc Marzec obliczony został na 1,024,000 fr.

— Według obrachowania *Journal des Débats*, do końca roku 1848 deficit w dochodach Francyi wyniesie 656 milionów.

Dnia 10 marca.

Czytamy w *Union Monarchique*: „Król Francuzów życzył sobie, aby Król Leopold udał się natychmiast w pośrednictwie do Londynu; ale zaszłe rozruchy w Brugge zmusiły, jak mówią, pomienionego Monarchę do powrotu do Bruxelli. Jednakże podobniejszém zdaje się do prawdy, że Król Leopold otrzymał listy z Anglii, które mu odradziły przyjęcie pośrednictwa w téj sprawie.“

— *Presse* w obszernym artykule rozbiera pojednanie się P. Guizot z Lordem Normanby, i utrzymuje, że nieporozumienia pozorne już się ukończyły: rzeczywiste zaś, to jest: dotyczące małżeństw hiszpańskich, wtedy dopiéro ustaną, kiedy rząd angielski cofnie swoję protestacyą co do związku Xięcia Montpensier.

— Piszą nam z Londynu, że gabinet St. James nie okazuje bynajmniéj chęci do wejścia w powtórne ścisłe przymierze z rządem francuzkim.

— Hr. Walewski odjechał onegdaj do Tulonu, skąd natychmiast z dwóma urzędnikami poselstwa, Hr. Brocard i P. Desceaux, uda się do Montevideo.

— Marszałek Bugeaud ma przed 15-m b. m. przybyć do Francyi, w cel należenia do rozpraw nad budżetem dla Algieryi.

— W departamencie północnym, handlujący zbożem obowiązali się na piśmie, przez sześć miesięcy żadnego nie kupować zboża, a to w zamiarze zniżenia przez to cen jego.

— W kilku gminach departamentu Meurthe, tak wielka jest nędza, że w Dabo całe rodziny żyją tylko krwią bydlęcą.

— Wydany już dawniéj przez sąd policyi poprawczéj, z powództwa Arcybiskupa Paryzkiego, wyrok przeciw kilku xięgarzom, którzy bez upoważnienia Arcybiskupiego wydrukowali xiążki do nabożeństwa, skassowany został przez sąd królewski w Paryżu i xięgarze w zupełności uwolnieni. Arcybiskup bowiem zawarł był z kilku xięgarzami kontrakt, przez który udzielił im, za opłatą do kassy Arcybiskupiéj 3,000 fr., wyłączne prawo drukowania tako-

ставилъ имъ, за три тысячи франковъ, уплаченныхъ въ архіепископскую казну, исключительное право изданія такихъ книгъ, и отказалъ въ просьбѣ другимъ книгопродавцамъ, просившимъ разрѣшенія печатать новыя изданія одобренныхъ молитвенниковъ. Когда же, не смотря на этотъ отказъ, они начали печатать книги, архіепископъ подалъ на нихъ въ судъ жалобу, вслѣдствіе коей приговоръ первой инстанціи былъ въ его пользу, но вторая инстанція рѣшила совершенно иначе.

— Вдова Ганнемана, обвиненная докторомъ-Орфила въ томъ, что она занималась, не имѣя права, врачеваніемъ, приговорена къ уплатѣ денежной пени въ 100 франк. и тяжебныхъ издержекъ. Докторскій дипломъ, коимъ она снабжена гомеопатическимъ обществомъ въ Пенсильваніи, признанъ свидѣтельствомъ, неимѣющимъ никакого вѣса во Франціи.

11 Марта.

Извѣстный начальникъ племени Кабиловъ Джуръджурскихъ горъ, Бенъ-Салемъ, бывшій калифъ Абдъ-эль-Кадера, сдался французскому начальству. 27-го Февраля онъ прибылъ въ Омаль вмѣстѣ со всѣми арабскими начальниками области. Бель-Кассемъ, извѣстный начальникъ поколѣнія, заболѣлъ въ дорогѣ, однако послалъ своего брата, дабы объявить, что онъ повинуется всему потому, что маршалъ Бюжо предпишетъ Бенъ-Салему. Арабы эти должны были прибыть въ Алжиръ 10 с. м. для окончанія въ Омалѣ начатыхъ переговоровъ и полученія инструкціи, для устройства правленія въ своихъ округахъ.

— Въ *Constitutionelle* напечатано письмо изъ Танжера, въ которомъ о значеніи Абд-эль-Кадера сообщаютъ слѣдующее: „Недавно проѣзжалъ чрезъ сей городъ агентъ эмира, отправляясь въ Гибральтаръ, гдѣ вѣрно онъ займется приготовленіемъ всякаго рода военныхъ припасовъ. Этотъ агентъ, во время своего пребыванія въ Танжерѣ, былъ знаменитѣйшими лицами страны принимаемъ съ величайшимъ расположеніемъ и щедро снабженъ деньгами. Нѣтъ сомнѣнія въ томъ, что власть Абд-эль-Кадера нисколько не уменьшилась, и что коль скоро онъ признаетъ выгоднымъ для своихъ интересовъ предпринять новое возстаніе, ему стоитъ только объявить священную войну, и по его призыву со всѣхъ сторонъ соберутся Арабы, не исключая даже внутреннихъ областей Марокко, чтобы подъ его знаменемъ бороться съ Французами. Онъ непремѣнно выступитъ тѣмъ съ большими силами, чѣмъ болѣе времени будутъ имѣть его агенты для возмущенія провинцій и объявленія священной войны между Арабами, кои слѣпо вѣрятъ въ Абд-эль-Кадера, считая его единственнымъ защитникомъ исламизма.

— Говорятъ, что нашъ посланникъ при Римскомъ дворѣ предложилъ тамошнему правительству два французскіе парохода, для отправленія Папской миссіи въ Константинополь. Правительство церковной области постановило назначить отъ себя консула въ Танжерѣ.

Англія

Лондонъ, 8 Марта.

Завтрашній день министры оправляются на островъ Вайтъ въ засѣданіе тайнаго совѣта, на которомъ будетъ предсѣдательствовать Королева. На этомъ засѣданіи назначенъ будетъ день повсемѣстнаго въ краѣ молебствія.

— Заключая изъ быстроты, съ которою слѣдуютъ одно за другимъ кабинетныя совѣщанія, можно предположить, что правительство постоянно занимаютъ важные вопросы. При семъ замѣчаютъ, что эти совѣщательныя собранія министровъ, производятся въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ. Вчерашнія совѣщанія продолжались нѣсколько часовъ. На нынѣшній день назначено новое собраніе.

— Въ журналѣ *Times* отъ 27-го Февраля сообщаютъ письмо парижскаго корреспондента, изъ котораго видно, что недоимка французской казны простирается до 970,000,000 фр. Корреспондентъ извѣщаетъ, что членовъ бюджетной коммиссіи просили быть по-прежнему снисходительными, и уменьшить въ своемъ донесеніи эту недоимку почти въ милліардъ до четырехъ сотъ милліоновъ. Въ этомъ письмѣ газеты *Times* представляютъ самую печальную картину положенія парижской торговли. Большіе и малые купцы разорены, недостатокъ въ продовольствіяхъ увеличивается страшнымъ образомъ, и цѣна хлѣба возрастаетъ

wych xiążek; innym zaś xięgarzom, którzy nowe wydania approbowanych xiążek do nabożeństwa przedsiębrać chcieli, odmawiał wszelkiego na to pozwolenia. Gdy zaś pomimo to podobne xiążki wydrukowali, kazał ich zapozwać do sądu, gdzie wyrok 1-széj instancyi wypadł na jego stronę; ale w instancyi drugiéj przeciwne zaszło rozstrzygnienie.

— Wdowa po Hahnemanie, zaskarżona przez D-ra Orfila, z powodu praktykowania sztuki lekarskiéj, skazaną została na zapłacenie kary pieniężnéj 100 fr. i koszta processu. Dyplom Doktorski udzielony jéj przez homeopatyczne towarzystwo w Pensylwanii, uznany został za świadectwo niemające żadnéj wagi dla Francyi.

Dnia 11 marca.

Znakomity naczelnik Kabylów z gór Dżurdżura, Ben-Salem, były kalifa Abd-el Kadera, poddał się francuzkim władzom. W dniu 27 lutego przybył do Aumale, łącznie ze wszystkimi naczelnikami Arabów pomienionéj okolicy. Bel-Kassem, równie znakomity naczelnik, zachorował w drodze, wysłał jednakże swego brata z oświadczeniem, że się chętnie podda temu wszystkiemu, co Marszałek Bugeaud Ben-Salemowi przepisze. Arabowie rzeczeni mieli przybyć do Algieru 10 b. m. w celu ukończenia w Aumale rozpoczętych układów, i otrzymania nowéj organizacyi swoich okręgów.

— Korrespondent dziennika *Constitutionnell* donosi z Tangieru o nieustającéj władzy Abd-el Kadera co następuje: „Niedawno przejeżdzał tędy ajent Emira, udając się do Gibraltaru, gdzie zapewne zajmie się przysposobieniem wszelkiego rodzaju zapasów wojennych. Ten ajent w czasie swego pobytu w Tangierze, był przez najznakomitsze osoby kraju z największemi względami przyjmowany i w pieniądze na podróż hojnie zaopatrzony. Dowiedzionem jest, że władza Abd-el Kadera bynajmniéj się nie zmniejszyła, i że skoro tylko uzna korzystnem dla swych interessów nowe przedsięwziąść powstanie, dość jest, aby wojnę świętą ogłosił, a na głos jego ze wszystkich stron zgromadzać się będą Araby, nawet z głębi Marokko, aby pod jego chorągwią walczyć przeciw Francuzom. Tém zaś liczniej niezawodnie wystąpi, im więcéj czasu będą mieli jego ajenci do przebiegania prowincyi i głoszenia wojny świętéj pomiędzy Arabami, którzy ślepo wierzą w Abd-el Kadera, uważając go za jedynego obrońcę islamizmu“

— Mówią, że Poseł nasz przy dworze Rzymskim, ofiarował tamtejszemu rządowi dwa wojenne parostatki do przewiezienia poselstwa Papiezkiego do Stambułu. Rząd Państwa kościelnego postanowił mianować swego Konsula w Tangerze.

Anglia.

Londyn, 8 marca.

Jutro udają się Ministrowie na wyspę Wight, gdzie Królowa przewodniczyć będzie tajnéj radzie, na któréj ma być postanowiony dzień powszechnych w kraju modłów.

— Sądząc po szybkości, z jaką następują po sobie rady gabinetowe, wnosić wypada, że ważne kwestye zajmują uwagę rządu. Uważają zarazem, że te zgromadzenia Ministrów odbywają się w ministerstwie spraw zagranicznych. Narady wczorajsze trwały kilka godzin. Nowe zgromadzenie zwołane jest na dzisiaj.

— W dzienniku *Times*, pod d. 27 lutego, umieszczono list korrespondenta Paryzkiego, z którego pokazuje się, że deficit podskarbstwa francuzkiego wynosi około 970 000,000 franków. Korrespondent donosi, że członków komissyi budżetowéj proszono, aby się okazali równie, jak uprzednio, pobłażającymi i zmniejszyli w swoim raporcie ten deficit, wynoszący prawie 1,000 milionów, do cztérechset milionów. Z tegoż listu dziennika *Times* dowiadujemy się o nader smutném położeniu handlu Paryzkiego. „Więksi i mniejsi kupcy — słowa są korrespondenta — są całkiem zrujnowani; brak żywności powiększa się w sposób zastraszający, a ceny zboża idą w

съ каждымъ днемъ.— Кромѣ этихъ фактовъ, обнаруживающихся на поверхности, въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ есть нѣчто скрытое, и несмотря на то, крайне важное. Между людьми, которымъ тайны политики открыты вполовину, существуетъ явное опасеніе, неопредѣленная боязнь какого-то важнаго предстоящаго событія. Что касается до причинъ этого предчувствія, я не могу указать ихъ: можетъ быть, это впечатлѣніе основано только на общихъ наблюденіяхъ касательно отношеній между Франціею и Англіею, касательно положенія сѣверныхъ дворовъ, и дѣлъ въ Италіи, Швейцаріи, Португаліи и Испаніи. Каждое изъ этихъ обстоятельствъ достаточно само по себѣ, чтобы оправдать опасенія, но когда къ этому присоединяются финансовыя и торговыя затрудненія правительства и страны, опустошающій уже голодъ и безпорядки, которые онъ можетъ породить, тревожное чувствованіе, о которомъ я говорилъ, становится ощутительнѣе и понятнѣе.— Я представилъ вамъ только темную сторону картины: въ противоположность вижу только, что Король Бельгійцевъ искренно желаетъ примирить французское и англійское правительства, и что сынъ Г. де Сентъ-Олера, прибывшій изъ Лондона, привезъ убѣдительные совѣты въ томъ же смыслѣ."

— Здоровье О'Коннеля становится день ото дня хуже. Врачи отправили его въ деревню, и запретили ему заниматься политическими дѣлами; онъ вскорѣ отправится во Францію, а потомъ въ Италію. О'Коннель не только страдаетъ физически, но его гнететъ также предчувствіе близкой смерти, и это вѣроятно приведетъ это къ могилѣ.

9 Марта.

Въ *Morning-Poste* пишутъ, что министерство, въ концѣ Іюня или въ началѣ Іюля, намѣрено распустить парламентъ ожидая отъ новыхъ выборовъ выгоднѣйшаго для себя результата.

— Въ журналѣ *Times* сообщаютъ: Повѣренный въ дѣлахъ Соединенныхъ Штатовъ въ Парижѣ, получилъ отъ своего правительства увѣдомленіе, что предложенное посредничество со стороны Англіи и Франціи въ спорѣ съ Мексикою, было бы благосклонно принято въ Вашингтонѣ. Утверждаютъ даже, что сіе увѣдомленіе сообщено Г. Гизо, который имѣлъ уже въ этомъ отношеніи совѣщаніе съ лордомъ Норменби.

Швеція и Норвегія.

Стокгольмъ, 20 Февраля.

Третьяго дня обнародованы два чрезвычайно-важныя для шведской промышленности королевскія повелѣнія, отъ 22-го Декабря м. г., изъ которыхъ одно относится къ ремесламъ и фабрикамъ, другое къ торговлѣ. Эти повелѣнія, съ немногими исключеніями и ограниченіями, утверждаютъ свободу торговли и ремеслъ. Всѣ цехи отмѣнены, и каждый Шведъ, достигшій совершеннолѣтія и пользующійся добрымъ именемъ, имѣетъ право производить всѣ издѣлія ремеслъ и фабрикъ и продавать ихъ какъ въ городахъ, такъ и въ селахъ, только бы представилъ городовому начальству доказательства познаній своихъ въ ремеслѣ, которымъ намѣренъ заниматься. Торговля объявлена совершенно свободною, и ее можетъ отправлять всякій, кто только умѣетъ писать и считать. Эти новыя постановленія получаютъ силу съ 1-го Іюля с. г.

— Въ здѣшнемъ газетахъ сообщаютъ слѣдующее: „Извѣстно, что въ прошедшемъ году ученый датскій геологъ, Г. Люндъ, открылъ въ Минасъ-Гереской провинціи, что въ Бразиліи, ископаемыя человѣческія кости исполинской величины. Нынѣ найдены такія же кости въ Швеціи. На послѣднемъ засѣданіи Королевско-Стокгольской Академіи Наукъ, прочитано было письмо Г. Нильсена, профессора Зоологіи въ Лундскомъ университетѣ, въ коемъ этотъ естествоиспытатель сообщаетъ, что онъ производя работы въ торфяной копи, состоящей между Ухштадтомъ и Фальштенбро, при деревнѣ Беддингѣ, близъ Зундскаго берега, попалъ на разныя человѣческія кости огромной длины и толщины, а также на чрезвычайной величины кости разныхъ животныхъ, какъ то, лошадей, сѣверныхъ оленей, косулей, медвѣдей, лосей и т. п. Тамъ же нашли стрѣлы и рогатины съ остріями изъ костей и камня. Г. Нильсенъ обѣщалъ вскорѣ доставить образцы каждаго изъ этихъ предметовъ. Важное сіе открытіе убѣждаетъ въ томъ, что существующія донынѣ во всѣхъ

górę z dnia na dzień. Oprócz tych faktów, które już wyszły na jaw, w ministeryum spraw zagranicznych tai się jeszcze coś tajemniczego, co jednak zdaje się być nader ważnem. Między osobami, którym tajemnice polityki na pół są odkryte, panuje wyraźny przestrach, nieokreślona bojaźń jakiegoś ważnego, zbliżającego się wypadku. Co się tyczy przyczyn tego przeczucia, nie podobna ich wskazać z pewnością; może być, iż to wrażenie wynika z ogólnych postrzeżeń nad politycznemi stosunkami między Francyą i Anglią, nad położeniem północnych mocarstw, jako też spraw we Włoszech, Szwajcaryi, Portugalii i Hiszpanii. Każdą z rzeczonych okoliczności dostateczną jest do usprawiedliwienia bojaźni, ale kiedy do tego dodamy finansowe i handlowe kłopoty rządu i kraju, panujący już głód i zaburzenia, które tenże głód może wywołać; uczucie trwogi, o którém wyżéj wspomniałem, staje się zrozumialszém, i że tak rzekę, dotykalniejszém — Dotąd skreśliłem posępną stronę obrazu: z przeciwnéj strony widzę tylko, że Król Belgijski szczérze chce pojednać Francyą i Anglią, i że syn P. de St. Aulaire, który powrócił tu z Londynu, przywiózł usilne rady w tymże duchu."

— Zdrowie O'Connela ciągle się pogorsza, lekarze wyprawili go na wieś i zabronili trudnić się sprawami politycznemi; wkrótce nawet wyjedzie do Francyi a następnie do Włoch. Nie tylko cierpi fizycznie, ale przygniata go także przeczucie blizkiéj śmierci, co może bardzo zgon jego przyśpieszyć.

Dnia 9 marca.

Morning-Post donosi, że gabinet ma zamiar, przy końcu miesiąca Czerwca, lub na początku Lipca rozwiązać obecny parlament, spodziewa się bowiem, że nowe wybory korzystniéj na jego stronę wypadną.

— W dzienniku *Times* czytamy: Sprawujący interessa Stanów-Zjednoczonych w Paryżu, otrzymał od swego rządu zawiadomienie, że zaproponowane pośrednictwo ze strony Anglii i Francyi, w sporze z Mexykiem, przychylnie przyjęteby zostało w Washingtonie. Zapewniają nawet, że to uwiadomienie kommunikowane jest P. Guizot, który miał już w tym względzie konferencyą z Lordem Normanby.

Szwecya i Norwegia.

Sztokholm, 20 lutego.

Onegdaj ogłoszone tu zostały dwa nader ważne dla naszego przemysłu rozporządzenia Królewskie, datowane d. 22 grudnia, to jest: ordynacya fabryczna i rzemieślnicza, oraz ordynacya handlowa, przez które ustanowioną została zupełna wolność handlowania i zarobkowania, z małemi tylko ograniczeniami i wyjątkami. Wszystkie cechy zostają zniesione, a każdy Szwed, dobréj konduity, po dojściu do pełnoletności, ma prawo trudnić się wyrabianiem wszelkiego rodzaju produktów rękodzielniczych i fabrycznych i sprzedawać je tak w miastach jako i po wsiach, z udowodnieniem tylko przed właściwą władzą miejską znajomości rzemiosła, którém trudnić się zamyśla. Handlem zajmować się może każdy, kto umie pisać i rachować. Nowe to rozporządzenie wejdzie w wykonanie od 1 lipca r. b.

— Dzienniki tutejsze donoszą co następuje: „Wiadomo, że w roku przeszłym, uczony geolog duński, P. Lund, odkrył w prowincyi Minas Geraes w Brezylii, kości kopalne ludzkie, kolosalnéj wielkości. Teraz odkryto podobnéż kości w Szwecyi. Na ostatniém posiedzeniu Królewskiéj Akademii Nauk w Sztokholmie, odczytany był list P. Nielsen, Professora zoologii w Uniwersytecie Lundskim, w którym ten naturalista donosi, że używszy kopaczy do roboty w torfowisku, położoném między Ystadt i Talstenbro, pod wsią Beddinge i nieopodal od wybrzeża Sundu, napotkał rozmaite kości ludzkie kopalne, ogromnéj długości i grubości tudzież równie nadzwyczajnych wymiarów kości różnych zwierząt, jako to: reniferów, jeleni, sarn, niedzwiedzi, łosiów i t. p. Na témże miejscu znaleziono strzały i dzidy z ostrzami z kości i kamienia. P. Nielsen ma wkrótce przesłać Akademii próby każdego z tych przedmiotów. Ważne to odkrycie okazuje, że krążące dotąd we wszystkich krajach, a zwłaszcza u nas na Północy, gminne podania *o wielkoludach*, mogą nie być tak śmieszną baśnią, jak się to wielu uczonym zdawało. Nie piérwszy to raz głęboka,

странахъ, преимущественно же у насъ на сѣверѣ, разныя преданія *о исполинахъ*, могутъ быть не столь смѣшною сказкою, какъ казалось. Не въ первый уже разъ глубокая, исключительно въ университетахъ сосредоточенная наука, послужитъ для повѣрки того, что съ незапамятныхъ временъ было уже извѣстно простолюдинамъ. Нѣкоторымъ еще подобнымъ вещамъ предстоитъ необхожимость возвратить достовѣрность, которой лишило ихъ высокоуміе мудрецовъ!“

Италія.

Римъ, 25 Февраля.

Вчера турецкій посланникъ снова былъ принимаемъ въ частной аудіенціи у Его Святѣйшества, и за симъ имѣлъ онъ продолжительное совѣщаніе съ кардиналомъ статсъ-секретаремъ. Миссія его въ Римъ имѣетъ безъ сомнѣнія цѣль гораздо важнѣе, чѣмъ прямое поздравленіе съ выступленіемъ на папскій престолъ. Вообще поговариваютъ, что Папскіе консулы будутъ назначены во всѣхъ значительнѣйшихъ городахъ турецкій имперіи, и что дѣла тамошнихъ католиковъ, состоящія донынѣ подъ покровительствомъ Франціи, впредь будутъ находиться подъ непосредственнымъ надзоромъ и покровительствомъ Рима. Уже не подлежитъ ни малѣйшему сомнѣнію то, что вскорѣ папскій нунцій будетъ отправленъ въ Константинополь, и что для занятія сего весьма важнаго поста избранъ уже кардиналъ Ферретти.

— Въ числѣ прочихъ вещей, достойныхъ вниманія, здѣсь особенное любопытство обращаютъ на себя предпринятыя недавно розыски на землѣ, пріобрѣтенной покупкою Государемъ Императоромъ Всероссійскимъ, у подножія самаго Палатина. Это мѣсто—почти самое любопытное въ Римѣ. По преданію, здѣсь былъ основанъ первоначальный Римъ; здѣсь стоялъ *Quercus ruminalis*; здѣсь были найдены и спасены отъ смерти знаменитые близнецы. Раскапываніе подвинулось уже до того, что начинаютъ появляться первоначальныя огромныхъ размѣровъ каменныя стѣны. Надѣемся, что эти розыски поведутъ къ чрезвычайно важнымъ открытіямъ.

— Изъ Неаполя сообщаютъ, что великолѣпный амфитеатръ въ Пуццуоли уже открытъ весь. Въ немъ найдены были хорошо сохранившіяся колонны, лампы и прочія украшенія.

Турція.

Константинополь, 17 Февраля

Турецкій посланникъ при греческомъ дворѣ, Г. Муссурусъ, сегодня прибылъ сюда изъ Аѳинъ.

— Вчера съ французскимъ пароходомъ получено здѣсь изъ Аѳинъ письмо Короля Оттона къ Султану, имѣющее цѣлію улаженіе извѣстныхъ недоразумѣній.

— Представители пяти великихъ державъ собрались сегодня на совѣщаніе во дворцѣ французскаго посланника.

— Донесенія изъ Моссуля отъ 4-го с. м., сообщаютъ о новыхъ жестокостяхъ, коимъ Бадеръ-Ханъ-Бей подвергаетъ Несторіанъ. Одинъ изъ главныхъ его начальниковъ совершенно разграбилъ жителей въ Абитѣ, Контонѣ и Тіарѣ, но нынѣ Курдскій начальникъ былъ менѣе жестокъ и довольствовался присвоеніемъ имущества, не лишая ихъ жизни. Назимъ Эфендій, назначенный Портою коммисаромъ для изслѣдованія послѣднихъ происшествій въ этой странѣ, пребываетъ въ Моссулѣ, и вскорѣ поѣдетъ обратно въ Константинополь; только послѣ того диванъ предприметъ что либо рѣшительное относительно Бадеръ-Ханъ-Бея; но между тѣмъ остыть произведенное сими событіями впечатлѣніе, а Порта, повинуясь только своимъ интерессамъ или чувствамъ, оказывается весьма равнодушною въ этомъ дѣлѣ; и потому можно сомнѣваться, чтобы обиженные христіяне могли получить справедливое удовлетвореніе, а ихъ гонители были наказаны.

— Изъ Тегерана и Эрзерума пишутъ, что Шахъ рѣшительно отказался отъ своей тайной экспедиціи. Губернаторъ Хоразанскій разбилъ Туркменцевъ, захватилъ нѣсколько плѣнныхъ и отправилъ 60 головъ въ Тегеранъ, которыя въ теченіи нѣсколькихъ дней выставлены были на площадяхъ. О холерѣ ничего не пишутъ, и вѣроятно она прекратилась, но въ Меккѣ и Джиддѣ болѣзнь эта свирѣпствуетъ. Мегмедъ-Али, узнавъ объ этомъ, позвалъ къ себѣ Клотъ-Бея и при-

wyłącznie w uniwersytetach skoncentrowana nauka, posłuży tylko do sprawdzenia tego, co oddawna ludowi było wiadomém. Lecz ileż jeszcze podobnych rzeczy zostaje do przywrócenia do godności prawdy, z któréj je zarozumiałość mędrków wyzuła!“

Włochy.

Rzym, 25 lutego.

Wczoraj Poseł turecki miał znowu prywatne posłuchanie u Ojca św. i następnie długą konferencyą z Kardynałem Sekretarzem Stanu. Poselstwo jego do Rzymu ma bezwątpienia cel daleko ważniejszy, niż proste powinszowanie z powodu wstąpienia na tron Papieża. Głoszą powszechnie, że konsulaty Papiezkie ustanowione bydź mają we wszystkich ważniejszych miastach tureckiego państwa, i że interessa tamecznych Katolików, zostające dotąd pod opieką Francyi, mają zostawać odtąd pod bezpośrednim wpływem i opieką Stolicy Apostolskiéj. Jakoż nie ulega wątpliwości, że wkrótce Nuncyusz Papiezki wysłany będzie do Konstantynopola, i że wybór na tę nader ważną posadę padł już na osobę Kardynała *Ferretti*.

— Pomiędzy innemi rzeczami godnemi uwagi, śledzą tu teraz z nadzwyczajną ciekawością poszukiwania, niedawno rozpoczęte na gruncie zakupionym przez N. Cesarza Wszech Rossyi u stóp samego Palatynu. Miejsce to jest może jedno z najinteressowniejszych w Rzymie. Podług podania, tu był założony pierwotny Rzym; tu stał *Quercus ruminalis*; tu znalezione były i od śmierci zachowane cudowne bliźnięta. Rozkopywania już tak daleko są posunięte, iż zaczynają pokazywać się pierwiastkowe ogromnych wymiarów mury. Mamy nadzieję, że poszukiwania te doprowadzą do nader ciekawych odkryć.

— Z Neapolu donoszą, iż wspaniały amfiteatr w Puzzuoli już jest zupełnie odkopany. Znaleziono w nim dobrze zachowane kolumny, lampy i inne ozdoby.

Turcya.

Konstantynopol 17 lutego.

Poseł turecki przy dworze Greckim, P. Mussurus, przybył tu dziś z Aten.

— Wczoraj nadeszło tu parostatkiem francuzkim z Aten pismo Króla Ottona do Sułtana, mające na celu usunięcie wiadomych nieporozumień.

— Reprezentanci pięciu wielkich mocarstw zebrali się dziś na naradę w pałacu Posła francuzkiego.

— Wiadomości z Mossulu z dnia 4 b. m. donoszą o nowych okrucieństwach, jakich się dopuszcza Beder-Chan Bej na Nestoryanach. Jeden z jego głównych dowódzców zrabował zupełnie mieszkańców w Abite, Konton i Thiari, ale tą razą naczelnik Kurdów mniéj był okrutnym i poprzestał tylko na zabraniu dobytku uciśnionych, nie odbierając im życia. Nazim-Effendi, posłany przez Portę jako komisarz dla zbadania ostatnich wypadków w téj stronie, bawi w Mossulu i wkrótce ma wrócić do Konstantynopola; wówczas dopiéro Dywan coś stanowczego przedsięweźmie względem Bader Chan Beja, ale że do téj pory wrażenie tych wypadków ostygnie, a Porta, słuchając tylko własnego interessu lub uczuć, okazuje się nader obojętną w téj sprawie, wątpić należy, aby pokrzywdzeni Chrześcianie, otrzymać mogli należną sprawiedliwość, a uciemiężcy ich aby słusznie ukarani zostali.

— Dowiadujemy się z listów z Teheranu i Erzerum pisanych, że Szach zaniechał zupełnie swéj tajemniczéj wyprawy. Gubernator Chorassanu pokonał Turkomanów, zabrał kilkuset jeńców i posłał 60 głów do Teheranu, które tam przez dni kilka na placach publicznych wystawione były. O cholerze nic nie donoszą, musiała zatém ustać, atoli sroży się w Mece i Dżyddzie. Mehmed Ali, dowiedziawszy się o tém, kazał zawołać do siebie Clot-Beja i polecił mu ustanowić kordon w Suez. Clot Bej

казалъ учредить кордонъ въ Суэсѣ. Клотъ-бей представилъ безполезность этой мѣры, по Вице-Король разсердился и сказалъ: „Я не просилъ совѣта и требую только, чтобы мои приказанія немедленно исполнялись.“

— По письмамъ изъ Требизонда, моровая язва явилась въ Таврисѣ, Аберджикѣ и Баязидѣ; въ другихъ письмахъ утверждаютъ, что это только тифусъ, который обыкновенно появляется послѣ холеры. И между скотомъ также свирѣпствуетъ падежъ.

— По напечатанному въ здѣшней оффиціальной газетѣ отчету, иностранное народонаселеніе здѣсь состоитъ: изъ 6,000 Грековъ, 1,983 англійскихъ подданныхъ изъ Мальты и Іоническихъ острововъ, 4,581 Австрійца, 525 Французовъ, 876 Россіянъ, 657 Персовъ, 405 Сардинцевъ, 247 Неаполитанцевъ, 221 Тосканца, 210 Англичанъ, 182 Бельгійцевъ, 144 Пруссаковъ, 48 Испанцевъ, 47 Датчанъ, 27 Голландцевъ, 24 Американцевъ; вообще изъ 13,467-ми человѣкъ.

przedstawiał mu nieużyteczność tego kroku, na co Wice-Król mocno się rozgniewał i rzekł do niego. „Nie pytałem cię o radę, ale chcę tylko abyś natychmiast rozkazy moje wypełnił.“

— Według listów z Trebizondy, morowa zaraza wybuchnąć miała w Tabrís, Awerdżyku i Bajazydzie; inne listy zapewniają, że to jest tylko tyfus, ktorzy zwykle następuje po cholerze. Pomiędzy bydłem panuje tam także zaraza.

— Według tutejszéj gazety urzędowéj, przebywająca tu ludność zagraniczna składa się z 6,000 Hellenów, 1,983 angielskich poddanych z Malty i wysp Jońskich, 4,581 Austryaków, 825 Francuzów, 876 Rossyanów, 657 Persów, 405 Sardyńczyków, 247 Neapolitańczyków, 211 Toskańczyków, 210 Anglików, 182 Belgów, 144 Prusaków, 48 Hiszpanów, 47 Duńczyków, 27 Hollendrów, 24 Amerykanów; razem z 13,467 głów.

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

Нью-Іоркъ, 8 Января.

Въ *Курьерѣ Соединенныхъ Штатовъ* сообщаютъ: Президентъ Полькъ утвердилъ билль на счетъ выпуска 26 милліоновъ доллеровъ асигнаціями, для обращенія, и сверхъ сего 6 милліоновъ доллеровъ такихъ же ассигнацій по биллю 1846 года. Такимъ образомъ 29 милліоновъ доллеровъ ассигнац. увеличатъ обращеніе денегъ.

— По электрическому телеграфу вчера вечеромъ получили мы извѣстіе изъ Вашингтона отъ 30 Января, что сенатъ утвердилъ билль о вознагражденіи всѣхъ тѣхъ, кои цѣлый годъ прослужатъ въ арміи противъ Мексики, 160 акрами земли, или 100 долларовъ 6-ти-процентныхъ рентовъ, по собственному ихъ выбору.

Въ здѣшнихъ журналахъ сообщаютъ письмо генерала Тайлора отъ 9-го Ноября м. г. изъ Монтерея, которое произвело здѣсь немаловажное впечатлѣніе; ибо изъ него видно, что мнѣніе сего генерала, относительно продолженія войны въ Мексикѣ, вовсе не согласно съ мнѣніемъ правительства. Генералъ Тайлоръ считаетъ дальнѣйшее движеніе по ту сторону Сальтилло по направленію къ Мексикѣ, несоотвѣтственнымъ. „Если, — пишетъ Тайлоръ, — мы находимся въ необходимости завоевать миръ, и при томъ посредствомъ овладѣнія столицы, то должны идти на Веракрузъ, взять приступомъ этотъ городъ, а потомъ отправиться противъ Мексики. Но допустивъ, что мы такимъ образомъ пріобрѣтемъ миръ спустя какихъ нибудь 12 мѣсяцевъ, вознаградитъ-ли насъ этотъ миръ за кровь и деньги, которыя мы должны принести въ жертву? Я думаю, что нѣтъ, а особенно если завоеванную страну снова оставимъ; мнѣ кажется, что едва-ли кто у насъ пожелалъ бы присоединенія Мексики къ Соединеннымъ Штатамъ. Слѣдовательно предстоитъ вопросъ, что должно дѣлать. Мое мнѣніе такого, чтобы мы немедленно овладѣли тою пограничною чертою, которой предполагаемъ требовать при договорахъ на счетъ мира, то есть пограничною чертою отъ Мексиканскаго залива до Тихаго океана, и чтобы удержали за собою то, что уже нынѣ занято нами; такимъ образомъ мы владѣли бы тогда всею страною по эту сторону горъ Сіерра-Модре, а преимущественно провинціями: Тампико, Викторіею, Монтереемъ, Сальтилло, Монклова, Чихуахуа, Сантафе и обѣими Калифорніями. И тогда мы сказали бы Мексиканцамъ: вытесните же теперь насъ изъ своей страны! и мы оставили бы имъ отвѣтственность и издержки наступательной войны. Если бы еще притомъ всѣ гавани при Мексиканскомъ заливѣ и Тихомъ океанѣ были блокируемы нашими кораблями, Мексика была бы вынуждена одуматься и войти въ переговоры о мирѣ.

Stany-Zjednoczone Ameryki Północnéj.

Nowy-York, 8 stycznia.

Czytamy w *Kuryei ze Stanów Zjednoczonych*: Prezydent podpisał bil upoważniający do puszczenia w obieg 23 milionów dolarów w bonach skarbowych, a oprócz tego takichże bon za 6 mil. dol. z upoważnienia z r. 1846. Tym sposobem 29 milionów dolarów pomnożą obieg na targu pieniężnym.

— Telegraf elektryczny doniósł nam wczoraj w wieczór z Washingtonu, pod dniem 30 stycznia, że Senat uchwalił bil udzielający wszystkim tym, którzy służyć będą przez rok w wojnie przeciw Mexykowi, po 160 akrów gruntu lub 100 dolarów 6-procentowéj renty, do wyboru.

— Dzienniki tutejsze udzielają list Jenerała Taylor z dnia 9 listopada r. z., datowany z Monterey, który nie małe tu sprawił wrażenie, dowodzi bowiem, że zdanie tego Jenerała, względem prowadzenia wojny w Mexyku, nie zgadza się wcale ze zdaniem rządu. Jenerał Taylor uważa dalsze posuwanie się po za Saltillo, w kierunku m. Mexyku, za niestosowne. „Jeżeli (pisze Taylor) znajdujemy się w konieczności zdobycia pokoju, i to przez zajęcie stolicy kraju, powinniśmy się udać do Veracruz, zdobyć naprzód to miasto a potém ruszyć na Mexyk. Ale przypuściwszy, że tym sposobem zdobędziemy pokój po upływie jakich 12 miesięcy, czyż pokój ten wynagrodzi nam za massę krwi i pieniędzy, jaką poświęcić musimy? Ja sądzę, że nie — zwłaszcza jeżeli zdobyty kraj znowu opuścimy; a mnie się zdaje, że mało kto u nas pragnąłby Mexyk wcielić do Stanów-Zjednoczonych. Zachodzi więc pytanie, co najlepiéj czynić wypada. Moje zdanie jest takie, abyśmy natychmiast weszli w posiadanie téj linii granicznéj, któréj domagać się zamyślamy przy układach o pokój, to jest linii od odnogi Mexykańskiéj do m. Spokojnego, i ażebyśmy to zatrzymali, cośmy teraz zajęli; a tym sposobem posiadalibyśmy wtedy cały kraj z téj strony gór Sierra Madre, a mianowicie prowincye: Tampiko, Wiktoryę, Monterey, Saltillo, Monclova, Chihuahua Santa-Fé i obie Kalifornie, poczém dopiéro powiedzielibyśmy Mexykanom: wypędźcież nas teraz ze swego kraju! i pozostawilibyśmy im odpowiedzialność i koszta wojny zaczepnéj. Gdyby jeszcze do tego, wszystkie porty przy odnodze Mexykańskiéj i nad m. Spokojném były przez okręty nasze blokowane, Mexyk byłby zmuszonym upamiętać się i rozpocząć układy o pokój.“

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 18-го Марта 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*